

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 13.7.2026
C(2026) 5068 final

Stimate Domnule Președinte,

Comisia dorește să aducă mulțumiri Camerei Deputaților pentru opinia sa referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Busola pentru cultura Europei” [COM(2025) 785 final].

Busola pentru cultura Europei, denumită și „Busola pentru cultură” sau „Busola”, propune un cadru strategic menit să includă cultura în procesul de elaborare a politicilor și să consolideze rolul acesteia, plasând-o, totodată, în centrul viziunii politice a Uniunii și al strategiei sale sociale și economice.

Busola pentru cultură a fost adoptată într-un moment în care Europa se confruntă cu provocări geopolitice, tehnologice, de mediu, democratice și de securitate și, în limitele domeniului de aplicare al tratatelor, este concepută pentru a valorifica la maximum potențialul culturii pentru cetățeni, societăți și teritorii și pentru a se asigura că aceasta joacă un rol central în ceea ce privește unitatea, diversitatea și excelența europeană. Una dintre acțiunile sale emblematice, Declarația comună interinstituțională „Europa pentru cultură, cultura pentru Europa”, este menită să simbolizeze această dinamică virtuoaasă, care merită promovată.

Comisia salută recunoașterea de către Camera Deputaților a sectoarelor și industriilor culturale și creative (SICC) atât ca atu economic, cât și ca factor-cheie al coeziunii sociale și al rezilienței democratice. Busola pentru cultură subliniază necesitatea de a valorifica în continuare capacitatea SICC de a acționa ca vectori ai creșterii economice, ai ocupării forței de muncă, ai coeziunii sociale și ai democrației.

Pentru a valorifica pe deplin acest potențial, Comisia a propus sprijinirea culturii prin diverse instrumente de finanțare ale UE în următorul cadru financiar multianual. Pe baza succeselor programelor actuale „Europa creativă” și „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” (CEDV), Comisia – prin intermediul programului AgoraEU 2028-2034 – a propus reunirea într-un cadru comun a sprijinului pentru cultură, mass-media, valori și drepturi, cu o creștere bugetară substanțială, inclusiv pentru bugetul pentru cultură. În plus, astfel cum s-a anunțat în Busola pentru cultură, Comisia intenționează să elaboreze

Domnului Sorin-Mihai GRINDEANU
Președintele Camerei Deputaților
Palatul Parlamentului
Strada Izvor nr. 2-4, sectorul 5
RO – 050563 BUCUREȘTI

orientări privind investițiile strategice în cultură, pentru a încuraja un sprijin eficace și specific pentru SICC.

Protecția libertății artistice și a diversității culturale este reafirmată ca pilon fundamental al politicii culturale a Uniunii Europene. Busola pentru cultură prevede publicarea unui raport periodic al UE privind starea culturii, care va monitoriza evoluțiile din acest sector, acordând o atenție deosebită libertății artistice; aceasta propune, de asemenea, elaborarea unei Carte a artiștilor din UE pentru a consolida drepturile și condițiile de muncă ale artiștilor și ale profesioniștilor din domeniul culturii.

De asemenea, Comisia acordă importanță promovării diversității culturale și lingvistice. Pornind de la publicarea unui studiu privind posibilitatea de a descoperi diverse conținuturi culturale europene în mediul digital¹, se are în vedere acordarea de sprijin continuu pentru investiții și cercetare în acest domeniu. În plus, Comisia elaborează inițiative menite să promoveze multilingvismul în Europa, cum ar fi continuarea organizării Zilei Europene a Limbilor și promovarea învățării limbilor în cadrul programului Erasmus+ și al Alianței pentru tehnologii lingvistice, pentru a promova excelența în domeniul tehnologiilor lingvistice și pentru a conserva diversitatea lingvistică și bogăția culturală a Europei.

Comisia ia act cu satisfacție de sprijinul Camerei Deputaților pentru politicile UE privind multilingvismul și competențele digitale, care se aliniază îndeaproape la obiectivele Busolei pentru cultură. Multilingvismul este recunoscut ca fiind o competență-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții², în contextul în care Recomandarea Consiliului din 2019 privind o abordare globală a predării și învățării limbilor străine sugerează că tinerii ar trebui să cunoască bine două limbi, pe lângă limba de școlarizare³. Astfel cum se subliniază în Busola pentru cultură, mobilitatea și disponibilitatea resurselor culturale pot contribui semnificativ la acest obiectiv. În același timp, Comisia consideră competențele digitale drept una dintre cele cinci competențe de bază (alături de competența scris-citit, matematică, științe și cetățenie) care sunt relevante pentru piața actuală a forței de muncă, astfel cum s-a confirmat în Uniunea competențelor⁴, Planul de acțiune privind competențele de bază⁵ și Deceniul digital.

Busola pentru cultură se aliniază pe deplin la perspectiva Camerei Deputaților care pune accentul pe consolidarea educației culturale, a mobilității și a accesului tinerilor la cultură. Programele existente ale Uniunii oferă deja o bază solidă în acest sens. De exemplu, Erasmus+ a sprijinit mai multe proiecte în domeniul educației culturale și artistice, inclusiv parteneriate cu muzee și biblioteci. Pe această bază, Busola

¹ [Study on the discoverability of diverse European cultural content in the digital environment - Publications Office of the EU](#) (Studiu privind posibilitatea de a descoperi diverse conținuturi culturale europene în mediul digital – Oficiul pentru Publicații al UE)

² [JO C 189, 4.6.2018, pp. 1-13](#)

³ [JO C 189, 5.6.2019, pp. 15-22](#)

⁴ [COM\(2025\) 90 final](#)

⁵ [COM\(2025\) 88 final](#)

încurajează o mai mare utilizare strategică a unor astfel de programe, pentru a aprofunda dimensiunea lor culturală și a spori rata de participare. În plus, noi acțiuni specifice sunt propuse în cadrul Busolei pentru a sprijini accesul la cultură și implicarea în cultură, în special în rândul tinerilor, printre care și dezvoltarea unui cadru voluntar privind recunoașterea reciprocă a permiselor naționale de acces la cultură și patrimoniul cultural destinate tinerilor. În plus, spațiul european comun al datelor pentru patrimoniul cultural sprijină transformarea digitală a sectorului patrimoniului cultural din întreaga Uniune, facilitând accesul la patrimoniul cultural european și reutilizarea acestuia de către toți cetățenii, în special de către tineri.

Ca răspuns la solicitarea de proiecte de educație artistică și culturală care să dispună de resurse adecvate, angajamentul Comisiei de a promova cooperarea dintre politicile culturale și educaționale este relevant în acest sens, asigurând faptul că inițiativele de educație culturală nu sunt dezvoltate în mod izolat, ci sunt integrate în strategii mai ample în materie de competențe și învățare. Aceasta include abordarea principalelor provocări, cum ar fi scăderea nivelului competențelor de citire, care a fost subliniat în Uniunea competențelor, prin acțiuni culturale și educaționale integrate. În ceea ce privește sugestia de a intensifica schimburile de experiență între statele membre, proiectul de învățare reciprocă, în curs de desfășurare, pe tema consolidării implicării civice a elevilor și a cetățeniei democratice prin cultură va oferi o platformă concretă pentru schimbul de bune practici, inclusiv în ceea ce privește îmbunătățirea accesului la programe și activități culturale, în special pentru tineri.

În ceea ce privește protecția SICC în contextul schimbărilor tehnologice rapide, Uniunea a adoptat o serie de acte legislative de referință în domeniul digital începând din 2022, inclusiv Regulamentul privind serviciile digitale, Regulamentul privind piețele digitale și Regulamentul privind inteligența artificială. Aceste acte contribuie la conturarea unui mediu digital mai sigur, mai transparent și mai echitabil în beneficiul industriilor culturale și creative și la protecția drepturilor creatorilor. Comisia va revizui Directiva din 2019 privind dreptul de autor pe piața unică digitală și va continua să monitorizeze evoluțiile comerciale și tehnologice, evaluând eventuala necesitate a unor adaptări suplimentare ale cadrului privind drepturile de autor. De asemenea, este planificată o strategie specifică privind IA pentru sectoarele culturale și creative, care va asigura faptul că nevoile specifice ale acestor sectoare se reflectă în viitoarele politici digitale și care se va baza pe strategia privind aplicarea IA, publicată în octombrie 2025, pentru a încuraja adoptarea IA în industriile-cheie europene, inclusiv în sectoarele și industriile culturale și creative.

Astfel cum se subliniază în capitolul 6 din Busola pentru cultură, cooperarea culturală internațională este ghidată de principiile stabilite în Comunicarea comună din 2016 intitulată „Către o strategie a UE pentru relațiile culturale internaționale”⁶. Acest cadru definește relațiile culturale internaționale ca fiind un proces interpersonal bazat pe înțelegere reciprocă, cocreare și parteneriate echitabile, cu scopul de a încuraja dialogul, de a consolida valorile comune și de a promova parteneriate pașnice și durabile. În acest context, Comisia Europeană recunoaște pe deplin rolul institutelor

⁶ [JOIN\(2016\) 29 final](#)

culturale naționale în promovarea relațiilor culturale internaționale ale Uniunii; în acest sens, rețeaua institutelor culturale naționale din Uniunea Europeană (EUNIC) servește drept partener-cheie în ceea ce privește conturarea și realizarea acestei agende. Prin urmare, Comisia salută importanța acordată de Camera Deputaților cooperării culturale internaționale și va urmări atingerea acestui obiectiv prin acțiuni concrete, printre care și lansarea unei noi faze a Platformei relațiilor culturale, cooperarea consolidată cu rețeaua EUNIC și o fază reînnoită a programului EU4Culture în vecinătatea estică. În același timp, Comisia va continua să sprijine consolidarea dialogului intercultural și a parteneriatelor, în special cu țările candidate și cu țările învecinate, ca mijloc esențial de promovare a înțelegerii reciproce și a cooperării. Ca parte a actualizării în curs a strategiei privind relațiile culturale internaționale, Comisia va consulta partenerii internaționali și principalele părți interesate, inclusiv statele membre.

În cele din urmă, Comisia ia act de propunerea de a sprijini moștenirea aferentă programului „Capitala Europeană a Culturii” pentru toate orașele participante, indiferent dacă au fost sau nu desemnate câștigătoare. Acest demers se aliniază la obiectivul general de promovare a diversității culturale, a creativității și a schimburilor în întreaga Uniune Europeană.

Comisia speră că acest răspuns clarifică aspectele semnalate de Camera Deputaților și așteaptă cu interes continuarea dialogului politic în viitor.

Cu deosebită considerație,

Maroš Šefčovič
Membru al Comisiei

Glenn Micallef
Membru al Comisiei

